

MIEHEYS JA NAISEUS KRISTILLISEN JA FEMINISTISEN MALLIN MUKAAN

1.2.2006

I Feminismin ajankohtaisuus

Feministisen teorian muodostuksen 3 vaihetta

1. Teoria purki kristillisen näkemyksen naiseudesta; taistelun kohteena oli naisen oikeus määrittellä itse itsensä (1960–1970)
2. Teoria purki käsityksen miehuudesta, sukupuolten välisistä suhteista, perhe- ja yhteiskunnallisista rakenteista sekä juutalais-kristillisestä maailmankatsomuksesta; taistelun kohteena oli naisen oikeus määrittellä maailma (1970–1980)
3. Teoria päätyi metafyyssisen pluralismin käsitteeseen, jumaluuden löytymiseen ihmisen sisältä ja Raamatun Jumalan hylkäämiseen; taisteltiin naisen oikeudesta määrittellä Jumala (1980–1990)
 - Teorian muodostuksen huippu saavutettiin 1990-luvun alussa, jolloin se oli täydessä antiteesissä Raamatun ilmoittaman kristinuskon kanssa
 - Sen jälkeen feminismi on lähinnä keskittynyt etsimään teorian sovellutuksia yhä uusilla elämän alueilla

II Peruslähtökohdat

Raamattu

1. Ihmisen alkuperä

- luominen Jumalan kuvaksi
- ihminen on persoona
- luomisjärjestys, ensin mies sitten nainen
- yksi yhteinen alku todellisen tasa-arvon perusta

2. Ihmisen tila

- syntiinlankeemus selittää ihmisen pahouden
- mies ja nainen syntisiä ja pelastuksen tarpeessa
- syntiinlankeemuksen sukupuolisidonnaiset seuraukset
- nainen: perhe ja suhde mieheen
- mies: työ ja elanto, kuolema

3. Kuka määrittelee ihmisen, maailman ja Jumalan

- Jumalalla oikeus määrittellä itsensä, maailma ja ihminen

Feministinen teoria

- evoluutio, ihmisen ja sukupuolten kehitys
- persoonaton alku ei selitä persoonaa
- ei arkkityyppiä mieheydestä ja naiseudesta
- ei perustaa ihmisten välisille suhteille missään yhteisössä tai kulttuurissa

- humanistinen käsitys ihmisen hyvyydestä
- patriarkaatti kaiken pahan alku ja juuri
- rakenteitten muuttaminen poistaa vääryyden
- patriarkaattinen perhesysteemi erityinen sorron aihe
- naisen pahin vihollinen patriarkaatti

- nainen määrittelee itsensä, maailman ja Jumalan

- ainoastaan Jumalalla on luotettava tieto todellisuudesta ja sen tulkinnasta
- Jumalan antamassa viitekehyksessä ymmärrämme todellisuuden oikein
- Jumala on kaiken keskus ja totuuden lähde

- syyttää miehiä totuuden ja todellisuuden muokkaamisesta mieleisekseen
- kieltää miestä ja naista koskevan Jumalan suunnitelman hyvyyden
- nainen on kaiken keskus ja hänen kokemuksensa on totuuden lähde

4. Mies/nainen

- luominen eri tavalla, erilaiset roolit
- toistensa täydentäminen
- yhteistyö, keskinäinen rauha
- ei kilpailua eikä vertailua
- perusmalli naisen ja miehen suhteelle

- erot johtuvat kulttuurisista tekijöistä
- tasa-arvo samanlaisuuden pohjalta, androgyynisyys
- sukupuolten roolit ja tehtävät vaihdettavissa ja korvattavissa
- kateus, kilpailu, naisen korostaminen

5. Avioliittomalli

- mies johtaa, vaimo sopeutuu
- miehen tehtävä rakastaa vaimoaan
- vaimon tehtävä kunnioittaa miestä
- kuvaa symbolisesti suhdetta Kristuksen ja seurakunnan välillä
- tasavertaisuus; vrt. Kristus alistuu Isän tahtoon, on silti tasavertainen
- kuvastaa sitä, kuka ja millainen on Jumala
- korkea moraalinen ja avioliittoetiikka

- tasa-arvo, 2 tai ei lainkaan johtajaa
- ei miesten ja naisten rooleja ja tehtäviä
- kieltää luomiseen perustuvan mallin
- väheksyy avioliittoa
- on heikentänyt avioliiton asemaa
- on edistänyt moraalisen romahdusta
- suosii avosuhteita, homo- ja lesbosuhteita

III Mieheys

Raamattu

1. Vastuun kantaminen/johtaminen

- Luomiseen pohjautuvassa avioliittomallissa miehellä on vastuu johtamisesta (Ef. 5:22-33)
- Joosefin vastuu Mariasta ja lapsesta (Mt.1-2; Lk.1)
- Malli ulottuu seurakuntaan ja koko yhteiskuntaan
- Raamatussa on vain harvoja poliittisia naisjohtajia (Debora, Atalja, Isebel)
- Naisjohtajien vähyys yleismaailmallisesti: 14 % maailman kansanedustajista ja teollisuuden ja hallinnon johtoasemissa olevista on naisia, miehiä 86 %; maailman ministereistä 4 % on naisia, 96 % miehiä

2. Suojeleminen/taisteleminen

- Opetus läpi koko Raamatun ja historian ajalta
- Miehet ovat aina puolustaneet isänmaataan, kotejaan, perheitään, uskontoaan
- Miehellä on miehen auktoriteetti ja voima
- Miehen kunnia liittyy oikeiden asioiden ja arvojen puolustamiseen

3. **Huolenpito/elättäminen**

- Huolenpito on elättämistä perheessä ja yhteiskunnassa huolen pitämistä siitä, että ihmiset saavat kohtuullisen toimeentulon
- Naiset eivät halua itselleen pääasiallista elättäjän taakkaa, vaan odottavat miehen pitävän huolta perheestä
- Yhteiskunnassa miehet pitävät kansantalouden pyörimässä, naiset kansoittavat julkisen sektorin, joka toimii verovaroilla

Feministinen teoria

- Feminismi hakee tasa-arvoa niin perheessä kuin julkisen vallan suhteen
- Miehen julkinen valta on jaettava naisen kanssa; tasa-arvolait, kiintiöt
- Lopullinen tavoite matriarkaatti, jossa naiset hallitsevat suvereenisti
- Feminismi on halunnut riisua miehen hänen maskuliinisuudestaan ja tehdä hänestä pehmomiehen > tyytymättömyys
- Mieheltä on viety ja hän on luopunut osasta auktoriteettiaan niin perheessä kuin yhteiskunnassa; seuraus: yleinen auktoriteetin arvostuksen puute
- Feministit ovat halunneet elättää itse itsensä > yksinhuoltajuuden lisääntyminen

IV Naiseus

Raamattu

1. Miehen tasaveroinen puoliso ja kumppani

- Avioliitto oli Jumalan suunnitelma, hän toi naisen miehen luo
- Nainen luotiin miestä varten täydentämään ja auttamaan häntä luomakunnan hallinnassa
- Nainen on älyllisesti, emotionaalisesti, sosiaalisesti ja hengellisesti miehen tasaveroinen kumppani
- Miehen ja vaimon välinen suhde on kaikkein intiimein ja läheisin ja se on tarkoitettu kestämään eliniän
- Ihmiskunnan historiassa monogaaminen avioliitto on osoittautunut kaikkein toimivimmaksi yhdessä elämisen muodoksi miehelle ja naiselle
- Raamatussa on kuvattu monia rakkausavioliittoja, joissa vaimo on kunnia- asemassa (Aadam – Eeva, Abraham –Saara, Iisak – Rebekka, Joosef - Maria)

2. Äitiys

- Naiselle annettu erityistehtävä, jota Raamatussa pidetään suuressa arvossa
- Siunatuin kaikista naisista on Maria, Jeesuksen äiti
- Jumalan Poika kasvoi maallisessa perheessä äidin ja isän hoivissa > Jumalan osoittama arvo äitiyttä ja perhettä kohtaan
- Äitiys on kokoikäinen kutsumus ja tehtävä
- Äitiys on luovaa työtä, jossa hän kasvaa ja kypsyy itse ja oppii monia asioita
- Lapsi on Jumalan kuvaksi luotu iankaikkisuusolento, jossa on kaikki potentiaali kehitettäväksi
- Äidit kasvattavat myös ne miehet, joita nuoremmat naiset kiittävät tai moittivat ja jotka käyttävät valtaa yhteiskunnassa

- Naisilla on suuri valta kodeissa, mistä se ulottuu koko yhteiskuntaan
- Naisten käsissä on tulevaisuus, kun he synnyttävät uutta elämää, hoivaavat ja kasvattavat lapsia
- Sukupuolet ovat tästä syystä tasavertaisia, naisten valta on vain erilaista kuin miesten
- Raamatussa näkee, miten äidin kasvatustyön tuloksena on noussut esiin miehiä ja naisia, jotka ovat olleet Jumalan käytössä ja vaikuttaneet koko kansakunnan historiaan

3. Työtoveruus/kumppanuus luomakunnan hallitsemisessa

- Kumpikin sukupuoli sai luomisessa käskyn hallita luomakuntaa, mutta he tekevät usein erilaisia asioita, koska täydentävät toisiaan
- Raamatussa kuvataan mitä erilaisimpia naisia ja mitä erilaisimpina toimijoina ja työn tekijöinä
- Naiset ovat olleet mukana jumalanpalveluselämässä
- Jeesuksen seuraajien joukossa oli alusta pitäen naisia ja he tukivat Jeesuksen työtä ja palvelivat häntä eri tavoin
- Naiset ovat olleet seurakunnan toiminnassa rukoilemassa, profetoimassa, evankelioimassa, opettamassa
- Jeesuksen esimerkeissä ja vertauksissa on usein mainittu sekä nainen että mies
- Mies ei olisi yksinään selviytynyt tehtävistään ilman naisen apua ja tätä naisen panosta on kuvattu varsin tasapuolisesti Raamatussa

Feministinen teoria

- Feminismi on kyseenalaistanut Raamatun mallin mukaisen naiseuden arvon ja merkityksen
- Se on tuonut esiin miestä muistuttavan, androgyynisen naiseuden mallin
- Feministinen ei tarkoita samaa kuin feminiininen, naisellinen, vaan feministinen = androgyyninen
- Miehistä on tullut feminismin myötä feminiinisempiä ja naisista maskuliinisempia
- Feminismi suuntasi kaikkein kovimman hyökkäyksen kotiäitiyttä vastaan, koska se ei sopinut sen filosofiaan
- Kaikki äidit piti saada kotoa työelämään ja irtautumaan lasten- ja kodinhoidosta
- Feminismin pohjalla on lapsivihamielisyyttä; sen mielestä kuka tahansa voi korvata äidin lapsen hoitajana ja kasvattajana
- Lapsi ei ole niin tärkeä, että äidin tulisi uhrata hänen takiaan mitään; sen sijaan lapsen tulee sopeutua aikuisen tarpeiden mukaan
- Henkilökohtaisen onnen ja tyydytyksen etsiminen on tärkeämpää kuin velvollisuuksien hoitaminen
- Jumalan luomistyön rikkaus sukupuolten erilaisuuden suhteen on vääristynyt feministisen vaikutuksen myötä

Pirjo Alajoki, Naiseus vedenjakajalla – Kristillinen näkökulma feminismiin. Uusi Tie 2005.